

УДК 351

П. Й. Кузьмінський,
аспірант, Національна академія державного управління при Президентові України

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР В УКРАЇНІ: ВСТУП ДО ПРОБЛЕМИ

У статті висвітлюються теоретичні засади і практичні підходи до оптимізації системи державного управління підготовкою медичних сестер в Україні.

В статтє анализируются теоретические основы и практические подходы к оптимизации системы государственного управления подготовкой медицинских сестер в Украине.

Ключові слова: державне управління, система охорони здоров'я, медичні сестри, система підготовки.

Ключевые слова: государственное управление, система здравоохранения, медицинские сестры, система подготовки.

Вступ. Повсякденне життя людини регламентовано сукупністю норм і правил: морально-етичних, правових тощо. Саме завдячуючи цим правилам і нормам суспільство перебуває у відносній стабільності. Знання правових норм дає змогу окремій людині досить комфортно відчувати себе у непростому сучасному світі: знаючи "правила гри", менше шансів потрапити у неприємну ситуацію через їх порушення — адже незнання закону не звільняє від відповідальності.

Специфіка роботи медичних працівників полягає в тому, що вони у процесі своєї професійної діяльності контактують з великою кількістю людей, починаючи від колег і закінчуючи пацієнтами та їх родичами. Медик може виступати у різних іпостасях: як працівник і роботодавець, як керівник, як виробник певних послуг тощо.

Аналіз нормативно-правових документів та робіт провідних фахівців, які досліджують систему підготовки середнього медичного персоналу, свідчить про те, що основним напрямом її реформування, є удосконалення системи підготовки майбутніх медичних сестер, фельдшерів, акушерів, лаборантів, фармацевтів та помічників санітарного лікаря, розширення функцій даної категорії медичного персоналу до світових стандартів.

Виклад основного матеріалу. Сучасна реформа системи охорони здоров'я, перехід до надання первинної медико-санітарної допомоги та бюджетно-страхової медицини, розвиток наукових і професійних зв'язків з іншими державами, - потребують

Медичні сестри є важливою ланкою у сфері охорони здоров'я, без якої неможливе формування, підтримання, збереження і відновлення здоров'я громадян України. Сучасна модель підготовки медичних сестер передбачає, що медична сестра – це фахівець з професійною освітою, який поділяє філософію сестринської справи. Має право на виконання відповідної професійної діяльності та творчо здійснює медсестринський процес.

Як відомо, Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) розглядає сестринський персонал як реальний потенціал для задоволення зростаючих потреб населення в доступній медичній допомозі. Саме тому значна увага Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України сьогодні приділяється удосконаленню середньої ланки медичних працівників, при цьому особливий акцент ставиться на покращення роботи медичних сестер.

Автор поділяє думку Т.П. Бабенко, яка стверджує, що сучасна система навчання у медичних коледжах характеризується недостатнім спрямуванням освітнього процесу на дослідницьку діяльність студентів. Тому, на її переконання, доцільною умовою подолання визначеного проблем є спрямування навчального процесу не на засвоєння значної кількості інформації з подальшим її відтворенням, а на активний пошук та критичний аналіз необхідного матеріалу, творчого підходу до розв'язання проблем і, як результат, отримання нових знань, які, за умови практичної діяльності, трансформуються у професійні уміння [1].

Важливою з точки зору автора є і проблема підготовки педагогічних кадрів. Молоді фахівці, як засвідчує практичний досвід, володіючи потужним арсеналом дидактичних методів, не завжди вдало застосовують їх тим самим перетворюючи процес навчання у рутинне засвоєння професійних алгоритмів та виконання маніпуляцій. З іншого боку, викладачі з великим педагогічним досвідом задовольняються директивними методами навчання. Посилаючись на високі якісні показники результатів навчання.

У контексті викладеного вище, заслуговує на увагу думка працівників Черкаського медичного коледжу Л.В. Білик і Л.М. Нечеглод, які стверджують, що основною причиною описаної вище ситуації є невміння відповідних посадових осіб правильно і продуктивно організувати дослідницьку діяльність студентів – майбутніх медичних сестер. Зазначене проявляється в ускладненнях при визначенні проблем пацієнтів, формулюванні медсестринського діагнозу та мети медсестринських втручань, складанні плану догляду та проведенні критичного аналізу результатів своєї роботи [2].

З метою усунення виявлених недоліків В.А. Копетчук пропонує перелік перспективних напрямів наукових досліджень магістрів медсестринства [3]:

- наукові дослідження проблем медсестринської освіти, розробка перспективних напрямів підвищення рівня підготовки медичних сестер;
- наукове розробка медсестринського процесу, теоретичних та організаційних основ медсестринства, стандартів надання мед сестринських послуг;
- наукове обґрунтування розмежування функцій медичної сестри залежно від рівня освіти та рівнів надання медичної допомоги;
- розробка науковообґрунтованих критеріїв забезпечення населення оптимальним рівнем кваліфікованої, загальнодоступної медсестринської допомоги при здійсненні профілактичних, лікувальних та реабілітаційних заходів;
- наукове обґрунтування та розробка методології опрацювання уніфікованого класифікатора для індикаторів якості мед сестринських послуг;
- наукове обґрунтування та розробка методології впровадження та оцінки ефективності клінічних протоколів за спеціальністю сестринська справа;
- науково-методичне обґрунтування підходів до управління якістю мед сестринської допомоги на сучасному етапі реформування системи охорони здоров'я України;
- обґрунтування обсягів та методів профілактичної роботи помічника лікаря загальної практики-сімейної медсестри.

Автор поділяє думку тих дослідників, які стверджують, що наукові дослідження в медсестринстві будуть ефективними за умови і реалізації на державному рівні наступних заходів:

- належна державна підтримка реформування системи охорони здоров'я і сестринської справи як складної але цілісної системи;
- удосконалення нормативно-правової бази галузі охорони здоров'я в частині медсестринства;
- пріоритетне фінансування програми розвитку медсестринства;
- адекватна кадрова політика щодо забезпечення номенклатури мед сестринських посад, досягнення оптимального співвідношення "лікар-медична сестра";

- формування спеціалістів якісно нового типу від помічника медсестри до високопрофесійного фахівця, спроможного при необхідності діяти самостійно;
- активна діяльність професійних медсестринських організацій.

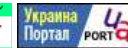
Висновки

1. Обґрунтовано, що якісна підготовка медичних сестер до професійної діяльності в умовах реформування медичної галузі одним із основних елементів повинна включати формування активної дослідницької позиції майбутніх спеціалістів.
2. Наукові дослідження в медсестринстві будуть ефективними за умов належної державної підтримки реформування системи охорони здоров'я і сестринської справи як складної але цілісної системи.

Література

1. *Бабенко Т.П.* Дослідницька діяльність студентів у контексті реформування мед сестринської освіти // Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи. – Житомир : Полісся, - 2011. – С.18 – 20.
2. *Білик Л.В., Нечеглод Л.М.* Актуальні питання розвитку медичної освіти в Україні // Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи. – Житомир : Полісся, - 2011. – С.21 – 22.
3. *Копетчук В.А.* Формування науково-педагогічної еліти з медсестринства в медичних навчальних закладах // Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи. – Житомир : Полісся, - 2011. – С. 64 – 67.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2012 р.

ТОВ "ДКС Центр"